

XLIX., O. M. на Archivum, Revue international des Archives, Vol. XIII, 1963., P. Поповиќ-Петковиќ на Gazette des Archives, Paris, 1965, № 48—51; 1966, № 52—55, на Rassegna degli Archivi di stato, Roma, 1965, № 2, на Историја на архивите и организација на архивното дело во Бугарија од Марија Кузманова, Софија, Наука и Изкуство, 1966, 8°, 257 и на книгата Помоѓне istorijske nauke од Стјепан Антољак, издание на Универзитетот во Скопје, Скопје, 1966 8°, 449, Сава Давидовиќ на „Mittelungen für die Archivpflege in Bayern, год. XII, св. 1 и 2, 1966, O. Мучалица на Revue des etudes sud-est Europeennes, Tome IV, 1966, Nos 1—2, 3—4, Ѓорѓе Игнатовиќ на Архив на Г. С. Раковски, Том III, Писма до Раковски БАН, Институт за историја, Софија, 1966, стр. 962, Д-р К. Џамбазовски на „Британска библиографија за Македонија“ од Христо Андонов-Полјански, издание на Архивот на Македонија, Скопје, 1966, стр. 512 и Карл Хорн „Народноста на Македонските Словени“, издание на Архивот на Македонија, Скопје, 1966, стр. 65. Завршувајќи го приказот за трудот „Британска билбиографија за Македонија“ Д-р К. Џамбазовски вели де-

ка истата претставува значаен потфат во македонската национална историографија, кој ги израдува сите историчари и истражувачи на македонската минатост, а за вториот кој е издаден во редакција на авторот Христо Андонов-Полјански, истакнува дека истиот ќе послужи како документација на научните работници кои се занимаваат со историското минато на македонскиот народ и на крајот Иван Неманиќ „Vodič kroz arhive Slovenije, издание на Друштвата на архивските работници на Словенија, Љубљана, 1965, стр. 615.

На крајот се поместени статутот на Сојузот на друштвата на архивските работници на Југославија, информација за работата на третата скупштина на словеначките архивисти во Копар, Законот за архивската граѓа и службата во Србија.

Додаток на овој четворброј на „Архивист“ е описот на содржината на Архивскиот фонд Јован М. Јовановиќ Пижон во архивот на Македонија извршен од Д-р Адрија Лајиновиќ, професор на Универзитетот во Скопје.

Р. К.

ARHIVIST, organ Saveza društava arhivista Jugoslavije, godina XVIII, — sveska 1—2 za 1968 godinu, str. 162, Beograd 1968 god.

Овој двоброј на Архивист содржи материјали, написи, статии, описи на архивски фондови и збирки, прикази на книги и часописи.

Во почетокот е поместен написот на Радомир Јемуовиќ за текот и работата на VI Конгрес и Собранието на друштвата на архивските работници на Југославија одржани во Црна Гора од 16—19 октомври 1968 година.

Од материјалите на овој Конгрес поместени се поднесените реферати: „За спроведување на начелата за одбирање на архивска граѓа“ од Живота Аниќ, шеф на Дипломатскиот архив при ДСИП, „Ускладување на правниот режим за користење на архивска граѓа со потребите на научноистражувачката работа“ од Фрањо Биљан и, „Његош и Архиви“ од Д-р Славко Мијушковиќ и „Спе-

цифични архиви на Бока на сребро, платно и камен“ од Милош Милошевиќ. На крајот од конгресните материјали е поместен написот од Сања Суботиќ „Изложба за издавачката дејност на Архивите на Југославија“ која била отворена во Котор од 17—19 октомври 1968 година.

Од работата на Собранието на друштвата на архивските работници на Југославија поместени се извештајот на Извршниот одбор на Сојузот на друштвата на архивските работници на Југославија и финансиското делување на Сојузот помеѓу петтото и шестото собрание (1964—1968) како и извештајот на редакцијата на списанието „Архивист“.

Во Рубриката „Меѓународни конгреси и конференции“, Д-р Сергеј Вилфан се осврнува на вонредниот конгрес на архивите што се одржа од 9—14. V. 1966 година во Вашингтон. Јоже Жонтар и Милош Милошевиќ се осврнуваат на десеттата меѓународна конференција „Округли стол на архивите“ (со посебен осврт на микрофилмувањето и воопшто репродуцирањето на архивските документи) која се одржа во Мадрид од 3—7 септември 1968 година.

Во рубриката „Од архивистиката“ поместена е статијата на Драгоје Тодоровиќ „Каталог за изложба на архивски документи“. Авторот откако се осврнува на поставувањето на првите архивски документи, односно отворањето на првите архивски музеи во минатиот век и нивната примена во многу земји од тоа време до денеска и значението на истите за запознавање на јавноста со значењето, богатството и вредноста на архивската граѓа, а со тоа и на архивите воопшто, се задржува на значењето на каталозите за изложба и методите на нивната изработка.

Крешимир Немет со својата статија „Едно нерешено прашање на архивската служба“ поставува еден многу значаен и актуелен проблем, кој, според авторот, во себе содржи три основни прашања: 1) односот меѓу архивите и администрацијата, 2) прашањето за приспособирање на архивската граѓа и 3) прашањето за приспособирање и изложување на архивската граѓа. Ние во потполност се сложуваме со неговото согледување на проблемот и потребата од нивното решавања од страна на архивската служба. Но не можеме да се сложиме со неговата констатација, дека на тоа прво и основно прашање до денеска му било поклонето многу малку внимание и дека понатамошното одлагање на неговото решавање ќе ги доведе архивите во безнадежна ситуација. Секако веруваме, дека на авторот му се познати согледувањата, преземените зафати и постигнатите резултати по тој проблем од страна на архивската служба во Македонија.

Богдан Лекиќ во својата статија „Положбата од приспособирање и формирање на тематски архивски целини од мемоарска граѓа“ го истакнува значењето на таа граѓа за давање одговор на многу прашања за разни настани од минатото и дава методолошки упатства за начинот на нивното приспособирање и формирање.

Во рубриката низ архивските фондови и збирки, поместен е опис на две збирки архивска граѓа за историјата на Првата светска војна во Архивот на Историскиот институт во Белград. Според авторот Д-р Радмила Поповиќ-Петковиќ, и двете збирки се многу интересни за изучување на настаните во Првата светска војна. Првата, многу обимна, ја сочинува материјалот помеѓу двете војни кој го собрал Институтот за

собирање извори од 1908—1918 година при Филозофскиот факултет во Белград, а другата е заоставштина на пуковникот Чедомир Јовановиќ, која содржи голем број фотографии снимени на самото боиште.

Марко Зигмунд ја поместува статијата: Историјатот на архивскиот фонд „Делегација на Кралевина СХС на мировната конференција 1919—1920“, негово средување и реконструкција.

Според авторот, фондот до војната се состоел од 121 фасцикла со архивски документи. Во времето на Втората светска војна окупаторските власти го ограбиле и го пренеле во Германија. После војната, од овој фонд биле вратени само 61 фасцикли архивски материјал. Фондот го сочинуваат три архиви: а) општи архив, б) архив на секцијата за надокнада на штетите и в) строго поверлива архива. Архивските материјали на општиот архив е класифициран по соодветни проблеми. Материјалите се однесуваат на односите на СХС со Италија, Унгарија, Австрија, Бугарија, Албанија, Америка, Чехословачка, Франција, Грција, Полска и Русија.

Според авторот, за проучувањето на историјата на Македонија, многу

се важни актите во групата која се однесува на Бугарија. Покрај македонските организации, тие се однесуваат и на бугарско-југословенските односи, прашањата на разграничувањата, договорот за мирот, комитските акции, бугарските злочини и пљачки, како и на положбата во Бугарија.

Во рубриката Прикази на книги и часописи, И. Ј. се осврнува на книгата на Бернард Стули *Revolucionarni pokret mornara 1918* во издание на Институтот за работничко движење на Хрватска, Zagreb 1918, О. М. на *La formation professionnelle des archivistes*, Bruxelles, 1966, Krešimir Nemeth на *Archivalischrift*, Sv. 59/1963 до 63/1967, Нада Ѓорѓевиќ на *Arhivni časopis*, Praha, св. 1—4/1963, и св. 1—4/1964, Д-р Ѓорѓе Игњатовиќ, на *Известия на државните архиви*, 7—11, Софија 1963—1966, Д-р П. Поповиќ—Петковиќ на *La gazette des archives*, Paris, 1967, № 56, 57, 58, 59, 1968, № 60, 61, 62 и на *Rassegna degli archivi di stato*, Roma, 1965, № 3, 1966, № 1—3, 1967, № 1—3 i О. М. на *Revue des etudes sud-est europeennes* 1968, Tome VI, № 1, Edition de la Roumanie.

Р. К.

Р. Динев, Ѓ. Цолев, Ј. Кочанковски, Ѓ. Танковски: ИСТОРИЈА ЗА VII ОДДЕЛЕНИЕ, „Просветно дело“, Скопје, 1969 и ИСТОРИСКА ЧИТАНКА ЗА VII ОДДЕЛЕНИЕ, „Просветно дело“, Скопје 1968

За учебната 1969/70 година за учениците од VII одделение на основните училишта е дадена во употреба новата *Историја за VII одделение* од Р. Динев, Ѓ. Д. Цолев, Ј. Кочанковски и Ѓ. Танковски. Ова издание е всушност трето преработено издание, па заслужува посебно внимание. Во примеров ќе се оби-

деме да ги одбележиме поважните елементи и составни делови за да ја видиме неговата вредност.

Според содржината на учебникот може да се заклучи дека концепцијата и духот на наставната програма е зачувана. Бројот на методските единки е во согласност со наставната програма. По својот обем, метод-